

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Opštine Mrkonjić Grad
za period 01.01-31.12.2018. godine**

Broj: RV050-19

Banja Luka, 06.08.2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	1
	Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	4
	Izveštaj o reviziji usklađenosti	4
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	7
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	8
	1. Uvod	8
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	8
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	9
	4. Nabavke.....	11
	5. Priprema i donošenje budžeta	11
	6. Finansijski izvještaji	12
	6.1. Izveštaj o izvršenju budžeta.....	13
	6.1.1. Prihodi i primici.....	14
	6.1.2. Rashodi i izdaci	15
	6.1.3. Razlika u finansiranju	20
	6.2. Bilans uspjeha	20
	6.2.1. Prihodi.....	20
	6.2.2. Rashodi.....	21
	6.2.3. Finansijski rezultat.....	21
	6.3. Bilans stanja.....	21
	6.3.1. Aktiva.....	22
	6.3.2. Pasiva.....	25
	6.3.3. Vanbilansna evidencija.....	28
	6.4. Bilans novčanih tokova.....	28
	6.5. Vremenska neograničenost poslovanja.....	28
	6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	28
	6.7. Napomene uz finansijske izvještaje	29

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Mrkonjić Grad koji obuhvata: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama neto imovine, Bilans novčanih tokova, Periodični izvještaj o izvršenju budžeta i Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine i za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena uz finansijske izvještaje i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine Mrkonjić Grad istinito i objektivno prikazuje, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 1200-1810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo sproveli u skladu sa ISSAI 30 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora i izvršenju budžeta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Opština Mrkonjić Grad nije izvršila konsolidaciju pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2018. godinu kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, jer nije izvršila uključivanje entiteta pod kontrolom ili značajnim uticajem, dodavanjem neto imovine/kapitala iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.2. izvještaja:

Opština Mrkonjić Grad nije izvršila korekciju učešća u kapitalu za dio koji se odnosi na povećanje vrijednosti akcijskog kapitala KP „Park“ a.d. Mrkonjić Grad u iznosu od 189.193 KM, te su akcije i učešća u kapitalu manje iskazane za navedeni iznos. Pored navedenog, Opština Mrkonjić Grad nije iskazala učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u institucijama Javna ustanova Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad, Agencije za privredni razvoj Opštine Mrkonjić Grad i Javna ustanova Kulturno-sportski centar „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad, čiji je osnivač.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.1.3. izvještaja:

Imovina koja se daje u zakup nije iskazana kao investiciona imovina, što nije u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, paragrafi 7, 20 i 26.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3.2.3. izvještaja:

Nije vršeno ukidanje revalorizacionih rezervi u visini amortizovanog dijela procjenjene opreme iz ranijeg perioda u iznosu od 119.283 KM, što nije u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, *paragraf 57*. Zbog navedenog treba korigovati finansijski rezultat tekuće godine za iznos od 6.348 KM i finansijski rezultat ranijih godina za iznos od 112.935 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.4. izvještaja:

U bilansu novčanih tokova, prilivi gotovine po osnovu transfera između različitih jedinica vlasti u iznosu od 400.000 KM i ostali primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 73.493 KM, nisu prezentovani u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, *paragraf 22 i 25*. Zbog prethodno navedenog manje su iskazani prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti, a više su iskazani prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 473.493 KM.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.7. izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže potpuna obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda, jer nisu objelodanjene neophodne dodatne informacije o strukturi: poreskih i neporeskih prihoda, rashoda obračunskog karaktera, izdataka za nefinansijsku imovinu, vanbilansne evidencije i bilansa novčanih tokova, a za svaku klasu nekretnina i opreme priznatih u finansijskim izvještajima, nisu objelodanjene informacije o bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj ispravci vrijednosti, kao i korisnom vijeku upotrebe ili stopama amortizacije.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje je objelodanjeno, da su finansijski izvještaji Opštine Mrkonjić Grad sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su, po našem profesionalnom mišljenju, ona pitanja koja su bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2018. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline, a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanog u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Načelnik opštine je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, odnosno propisanim okvirom finansijskog izvještavanja za javni sektor važećim u Republici Srpskoj. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjeravanje o tome da li finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje predstavlja visok nivo uvjeravanja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija sprovodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 06.08.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje

Uz reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja Opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskom izvještaju Opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Načelnik je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Opštine Mrkonjić Grad obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Opštine Mrkonjić Grad.

Banja Luka, 06.08.2019. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se:

- 1) redovan godišnji popis imovine i obaveza u potpunosti obavlja u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) u Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine uključe i finansijski izvještaji kontrolisanih entiteta u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 3) izdaci za otplatu dugova evidentiraju na gotovinskoj osnovu u skladu sa članom 98. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike;
- 4) na poziciji akcije i učešća u kapitalu iskaže povećanje vrijednosti akcija kod KP „Park“ a.d. Mrkonjić Grad u iznosu od 189.193 KM i iskažu učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u institucijama čiji je osnivač Opština;
- 5) imovina koja se daje u zakup evidentira kao investiciona imovina u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, paragrafi 7, 20 i 26;
- 6) obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti evidentiraju u skladu sa članom 84. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike;
- 7) ukidanje revalorizacionih rezervi vrši u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 57;
- 8) u bilansu novčanih tokova prilivi gotovine iz poslovnih i investicionih aktivnosti prezentuju u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, paragrafi 22 i 25;
- 9) u Napomenama uz finansijske izvještaje u potpunosti objelodanjuju sve neophodne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Preporučuje se direktorima Javne ustanove Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad i Javne ustanove Gimnazija Mrkonjić Grad da obezbijede da se:

- 1) prihodi po osnovu transakcija razmjene, koji nisu praćeni prilikom gotovine u momentu evidentiranja, a koji se odnose na boravak djece u vrtiću i zakup prostora kod Gimnazije, evidentiraju shodno članu 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se:

- 1) kod dodjele grantova utvrde jasni kriterijumi i da se isti poštuju, te da se dostavljaju izvještaji o namjenskom korištenju odobrenih sredstava granta, u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad.

Preporučuje se Skupštini opštine da:

- 1) u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima donese Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, kao i Program razvoja sporta u skladu sa članom 10 i 11. Zakona o sportu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske;
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Odluka i izmjena odluke o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu;
- Zakon o lokalnoj samoupravi;
- Zakon o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama Republike Srpske;
- Zakon o uređenju prostora i građenju;
- Zakon o porezu na nepokretnosti;
- Zakon o šumama;
- Zakon o vodama;
- Zakon o javnim putevima;
- Zakon o komunalnim djelatnostima;
- Zakon o komunalnim taksama;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o zaštiti od požara;
- Zakon o socijalnoj zaštiti;
- Zakon o sportu.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Opština Mrkonjić Grad (u daljem dijelu teksta: Opština) nalazi se u zapadnom dijelu Republike Srpske i obuhvata površinu od 670 km². Prema konačnim rezultatima popisa za 2013. godinu na području Opštine živi 15.926 stanovnika koji su organizovani u 22 mjesne zajednice i raspoređeni u 38 naseljenih mjesta.

Opština ostvaruje svoje nadležnosti u skladu sa Ustavom, Statutom, Zakonom o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/16) i drugim važećim propisima, kojima su utvrđena područja odgovornosti, nadležnosti organa i način finansiranja opštine.

Organi opštine su Skupština i Načelnik opštine. Skupština opštine, koju čini 25 odbornika, je organ odlučivanja i kreiranja politike opštine. Načelnik opštine zastupa i predstavlja Opštinu, nosilac je izvršne vlasti, rukovodi radom Opštinske uprave i odgovoran je za njen rad.

U skladu sa utvrđenim kriterijumima za ocjenu razvijenosti, odlukom Vlade Republike Srpske, Opština je za 2018. godinu svrstana u kategoriju razvijenih jedinica lokalne samouprave.

Sredstva za rad Opštine u 2018. godinu obezbijeđena su iz poreskih i neporeskih prihoda, grantova, transfera između budžetskih korisnika i primitaka od nefinansijske i finansijske imovine.

Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine čine finansijski izvještaji: Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika: Javna ustanova Centar za socijalni rad Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: Centar za socijalni rad), Javna ustanova Dječiji vrtić „Milja Đukanović“ Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: Dječiji vrtić), Javna ustanova Gimnazija Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: Gimnazija), Javna ustanova Mašinska škola Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: Mašinska škola) i Javna ustanova Narodna biblioteka Mrkonjić Grad (u daljem tekstu: Narodna biblioteka).

Opština posluje u sistemu trezorskog poslovanja (SOFI) i u Glavnoj knjizi trezora Opštine evidentirane su finansijske transakcije Opštinske uprave i nižih budžetskih korisnika, kao potrošačkih jedinica, u okviru fonda 01 (budžet u užem smislu) i fonda 05 (fond za posebne projekte).

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je reviziju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za korisnike budžeta Opštine za period 01.01-31.12.2013. godine i sastavila izvještaj u kojem je, u cilju prevazilaženja utvrđenih nepravilnosti, dato deset preporuka.

Provođenje preporuka datih u revizijskom izvještaju bilo je predmet posebnog pregleda statusa datih preporuka koji je izvršen 2016. godine, o čemu je sačinjen Izvještaj o statusu datih preporuka (IP016-16) u kojem je navedeno: da je Opština provela pet preporuka, da su djelimično provedene tri preporuke (koje se odnose na: objelodanjivanje informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje, procjenu ishoda

sudskih sporova i objavljivanja neusaglašenih salda potraživanja i obaveza), te da dve preporuke (koje se odnose na: procjenu vrijednosti imovine i uspostavljanje pomoćne evidencije nefinansijske imovine i uspostavljanje organizacionih jedinica u sastavu Opštine) nisu provedene.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u opštinskoj upravi Opštine Mrkonjić Grad i izmjenama pravilnika („Službeni glasnik Opštine Mrkonjić Grad“, broj: 6/15 i 1/17) u Opštini su organizovani: Stručna služba Skupštine i Načelnika opštine, Odjeljenje za inspeksijske poslove, Odjeljenje za privredu i finansije, Odjeljenje za opštu upravu i društvene djelatnosti, Odjeljenje za prostorno planiranje i komunalne poslove i Odjeljenje za izgradnju grada i upravljanje imovinom. Pravilnikom je sistematizovano 77 radnih mjesta sa 88 izvršioca.

Na dan 31.12.2018. godine ukupan broj zaposlenih bio je 76, od čega je 54 zaposleno na neodređeno vrijeme, 13 na određeno vrijeme, 6 pripravnika i 3 funkcionera.

Tokom 2018. godine sa 13 izvršioca zasnovan je radni odnos na određeno vrijeme, primljeno je u radni odnos 6 pripravnika, i nije bilo prijema radnika u radni odnos na neodređeno vrijeme.

Skupština opštine nije donijela Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, što nije u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 89/13). Donesena je Odluka o mjerilima i kriterijumima za razvrstavanje lokalnih puteva i ulica u naselju (član 10. stav 2. zakona), Odluka o utvrđivanju lokalnih i nekategorisanih puteva na području opštine (član 10. stav 4. zakona) i Program održavanja lokalnih i nekategorisanih puteva na području opštine za 2018. godinu.

Program razvoja sporta nije donesen na period od četiri godine, što nije u skladu sa članom 10 i 11. Zakona o sportu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 4/02, 66/03, 73/08 i 102/08), a donesen je program sportskih aktivnosti na području opštine za 2018. godinu.

Preporučuje se Skupštini opštine da u skladu sa članom 13. stav 4. Zakona o javnim putevima donese Strategiju razvoja lokalnih puteva i ulica u naselju, kao i Program razvoja sporta u skladu sa članom 10 i 11. Zakona o sportu.

Uvidom u dokumentaciju obavljenog redovnog godišnjeg popisa imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine utvrđeno je da popis nije u potpunosti obavljen u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16), jer:

- Komisija za popis novčanih sredstava, hartija od vrijednosti, potraživanja, obaveza i vremenskih razgraničenja nije popisala garancije koje se vode vanbilansno;
- Komisija za popis osnovnih sredstava nije sačinila odvojene popisne liste za svaku kategoriju imovine koja je predmet popisa (član 17. stav 4.);
- Zbirni izvještaj o popisu (od 15.03.2019. godine), kojeg je sačinila Centralna popisna komisija, ne sadrži podatke iz člana 20. stav 1. tačka 1 i 2. navedenog pravilnika i nije sačinjen u roku odnosno mjesec dana prije dana sačinjavanja godišnjeg finansijskog izvještaja (član 20. stav 2) a razlozi kašnjenja nisu navedeni u Zbirnom izvještaju o popisu.

Do dana određenog za popis vršeno je usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i povjeriocima predviđeno članom 15. pravilnika. Neusaglašena stanja

potraživanja i obaveza Opština nije objelodanila u Napomenama uz finansijske izvještaje, što nije u skladu sa članom 18. stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15). U toku revizije provedene su nezavisne potvrde (konfirmacije) salda potraživanja i obaveza, na odabranom uzorku, i tom prilikom nisu utvrđena značajnija odstupanja.

Izvještaj centralne popisne komisije o popisu imovine i obaveza na dan 31.12.2018. godine kod Dječijeg vrtića i Izvještaj Komisije o obavljenom popisu sa 31.12.2018. godine kod Centra za socijalni rad ne sadrže: podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji, kao i o radnom angažmanu lica angažovanih na popisu previđenu članom 20. stav 1. tačka 2. pravilnika.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbjedi da se redovan godišnji popis imovine i obaveza u potpunosti obavlja u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza.

Pravilnikom o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima (od novembra 2016. godine) i drugim internim aktima, definisan je sistem internih kontrola, s tim da pravilnikom nisu identifikovani rizici za interne kontrolne postupke i aktivnosti i nije definisan monitoring koji odražava suštinski smisao nadgledanja provođenja internih kontrola i internih kontrolnih postupaka, njihovog kontinuiranog preispitivanja u skladu sa stvarnim okolnostima, uspostavljanja novih mjera usmjerenih na unapređenje internih kontrola i internih kontrolnih postupaka.

Opština je u obavezi da uspostavi jedinicu interne revizije u skladu sa članom 19. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 91/16), a Načelnik opštine je odgovoran za obezbjeđivanje uslova za funkcionisanje interne revizije u skladu sa članom 26. navedenog zakona. Funkcija interne revizije nije uspostavljena.

Prema Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske Opština je obavezna da u skladu sa članom 14. pomenutog zakona odredi odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole. Načelnik opštine je, početkom 2018. godine, imenovao odgovorno lice za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole. Sačinjeni su: Plan rada za uspostavljanje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu, Izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola za period 01.01-31.12.2018. godine, i Plan rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrola u 2019. godini.

Opština nije uredila sistem internih kontrola prema dijelu odredbi Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 99/17), jer nije:

- donijela akt o upravljanju rizicima kojim se uređuju organizacioni ciljevi i zadaci, procjena rizika i upravljanje rizicima (član 8. stav 2. zakona);
- definisala ključne poslovne procese i uspostavila knjigu poslovnih procesa (tačka 22. podtačke 3, 4 i 5. navedenog uputstva);
- izvršila analizu postojećih i na osnovu toga donijela nova pravila i procedure imajući u vidu da je u proteklom periodu, došlo do značajnih izmjena u zakonskoj i podzakonskoj regulativi iz različitih oblasti.

Ažuriranje Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima te ostalih internih pravila i procedura u cilju unapređenja sistema za finansijsko upravljanje i

kontrolu u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske nije vršeno.

Shodno navedenom i u daljem dijelu izvještaja, uspostavljeni sistem internih kontrola nije u svim segmentima funkcionisao na način da u potpunosti obezbijedi istinito i fer finansijsko izvještavanje.

4. Nabavke

Planom javnih nabavki i izmjenama plana za 2018. godinu, u Opštini su planirane javne nabavke ukupne vrijednosti od 3.456.920 KM bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost (u daljem dijelu teksta: PDV).

Prema izvještaju o realizaciji u toku godine provedeno je 90 postupaka javnih nabavki u vrijednosti od 3.276.524 KM (bez PDV-a), od čega je 13 otvorenih postupaka, 29 konkurentskih zahtjeva, 47 direktnih sporazuma i 1 ubrzani pregovarački postupak bez objave obavještenja.

Uzorkom je obuhvaćeno 15 postupaka javnih nabavki ukupne vrijednosti 1.271.102 KM (bez PDV-a), odnosno 39% ukupno provedenih javnih nabavki, od čega su najznačajnije nabavke: rekonstrukcije ulica i puteva 522.755 KM (bez PDV-a), asvaltiranja gradskih ulica 187.481 KM (bez PDV-a), zimskog čišćenja ulica i lokalnih puteva 148.640 KM (bez PDV-a), nasipanja lokalnih puteva 136.990 KM (bez PDV-a), sanitetskog vozila 64.094 KM (bez PDV-a) i sanacije klizišta 56.072 KM (bez PDV-a).

Kod postupka nabavke goriva za službena vozila u ugovoru nije navedena ugovorena vrijednost već se u vezi iste poziva na dostavljenu ponudu izabranog ponuđača.

U postupcima dodjele ugovora putem otvorenog postupka i konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda, kod kojih se najniža cijena koristi kao kriterijum za dodjelu ugovora, ugovorni organ nije predvidio provođenje e-aukcije za najmanje 50% postupaka javnih nabavki u 2018. godini, kako je to predviđeno članom 10. stav 1. Pravilnika o uslovima i načinu e-aukcije („Službeni glasnik BiH“, broj: 66/16).

Postupci nabavke vatrogasnog vozila i nabavke i ugradnje vještačke trave na stadionu sa izgradnjom rasvjete nisu okončani u 2018. godini.

Postupak nabavke vatrogasnog vozila je obustavljen do okončanja sudskog postupka u vezi tužbe „Metago“ d.o.o. Banja Luka. Ponuđač „Metago“ d.o.o. Banja Luka pokrenuo je postupak pred Sudom BiH radi poništenja rješenja Komisije za razmatranje žalbi u 2019. godine.

Postupak nabavke i ugradnje vještačke trave na stadionu „Luke“ sa izgradnjom rasvjete je poništen nakon otvaranja ponuda, jer ni jedna, od dostavljene dvije ponude, nije bila prihvatljiva. Na pomenutu Odluku o poništenju postupka uložena je Žalba ponuđača „MiG Elektro“ d.o.o. Mrkonjić Grad u januaru 2019. godine.

Kod pregledanih postupaka javnih nabavki nisu utvrđena značajnija odstupanja i neusklađenosti sa Zakonom o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14).

5. Priprema i donošenje budžeta

Skupština opštine Mrkonjić Grad donijela je, dana 22.12.2017. godine, Odluku o usvajanju budžeta opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu u iznosu od 10.228.000 KM i Odluku o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu, a dana 27.11.2018. godine Odluku o usvajanju rebalansa budžeta u iznosu od 11.595.000 KM i Odluku o izmjeni Odluke o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu.

Rebalansom budžeta planirani su: poreski prihodi (6.019.000 KM), neporeski prihodi (3.163.000 KM), grantovi (373.000 KM), transferi (1.416.000 KM), primici za nefinansijsku imovinu (106.000 KM), primici od finansijske imovine (160.000 KM), ostali primici (103.000 KM) i neutrošena namjenska budžetska sredstva po osnovu transfera iz programa javnih investicija iz 2017. godine u iznosu od 255.000 KM.

Rebalansom budžeta planirani su: rashodi za lična primanja (2.734.300 KM), rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga (2.076.126 KM), rashodi finansiranja i druge finansijske troškove (79.000 KM), subvencije (325.000 KM), grantovi (1.266.800 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta (1.702.500 KM), rashodi po osnovu kamata na zajmove (8.000 KM), rashodi po sudskim rješenjima (13.000 KM), transferi između različitih jedinica vlasti (70.100 KM), budžetska rezerva (48.500 KM), izdaci za nefinansijsku imovinu (2.444.674 KM), izdaci za finansijsku imovinu (100.000 KM), izdaci za otplatu dugova (624.000 KM) i ostali izdaci (103.000 KM).

Nakon usvajanja rebalansa budžeta izvršene su četiri realokacije u ukupnom iznosu od 71.600 KM, od čega je jedna realokacija izvršena unutar odjeljenja Opštinske uprave u iznosu 45.000 KM, a tri realokacije u iznosu od 26.600 KM odnose se na niže budžetske korisnike.

Na Plan za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda u iznosu od 1.545.825 KM (od 02.02.2018. godine), Fiskalni savjet Republike Srpske je dao pozitivno mišljenje, i isti je shodno članu 9. stav 6. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15 i 62/18) trebalo da usvoji Skupština opštine što nije učinjeno.

Kod pripreme i donošenja budžeta Opštine za 2018. godinu, utvrđena su određena odstupanja u odnosu na budžetski kalendar definisan članom 28. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske, a koja se odnose na rokove korespodencije sa Ministarstvom finansija (dostavljanja predloga i usaglašavanje budžeta) (dostavljanja prijedloga budžeta na saglasnost Ministarstvu finansija) i usvajanje budžeta od strane Skupštine opštine.

Budžetom za 2018. godinu planirana je budžetska rezerva u iznosu od 70.000 KM. Raspodjela budžetske rezerve izvršena je u iznosu od 69.942 KM, a najvećim dijelom odnosi se na grantove vjerskim organizacijama (50.000 KM).

6. Finansijski izvještaji

Opština je sačinila Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta opštine Mrkonjić Grad u skladu sa članom 26. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i obrasce finansijskog izvještaja sa Napomenama dostavila Ministarstvu finansija u skladu sa članom 49. stav 6. pomenutog pravilnika.

Opština nije izvršila konsolidaciju pri sačinjavanju Konsolidovanog finansijskog izvještaja za 2018. godinu kako je propisano članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 115/17 i 118/18), jer nije izvršila uključivanje entiteta pod kontrolom ili značajnim uticajem, dodavanjem neto imovine/kapitala iz njihovih bilansa stanja u Konsolidovani bilans stanja.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine uključe i finansijski izvještaji kontrolisanih entiteta u skladu sa članom 123. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

6.1. Izvještaj o izvršenju budžeta

Izvršenje budžeta Opštine za period 01.01.-31.12.2018. godine iskazano je u obrascu PIB (Periodični izvještaj o izvršenju budžeta) i obrascu PIF (Periodični izvještaj o izvršenju po računovodstvenim fondovima).

U Periodičnom izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su budžetski prihodi i primici u iznosu od 10.348.543 KM, što je niže za 9% u odnosu na rebalansom budžeta planirane budžetske prihode i primitke. Budžetski rashodi i izdaci su iskazani u iznosu 10.514.071 KM, što je 9% niže izvršenje u odnosu na rebalans budžeta. U Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazani su ukupni prihodi i primici u iznosu od 10.476.209 KM i ukupni rashodi i izdaci su iskazani u iznosu 10.641.737 KM.

U obrascima PIB i PIF, na poziciji raspodjela suficita iz prethodnog perioda, iskazano je korištenje neutrošenih namjenskih sredstva budžetskih transfera iz Programa javnih investicija iz 2017. godine u iznosu od 83.358 KM (što je 33% u odnosu na rebalansom planirani iznos 255.000 KM), jer u tabelama pomenutih obrazaca nije predviđena pozicija za iskazivanje korišćenja neutrošenih namjenskih sredstava iz prethodnog perioda.

Naime, Ministarstvo finansija je, u skladu sa Odlukom o određivanju prioriteta projekata iz Programa javnih investicija Republike Srpske za finansiranje iz budžeta u 2017. godini, odobrilo Opštini sredstva za sufinansiranje projekata: rekonstrukcije ulice i izgradnje kanalizacione mreže u ukupnom iznosu od 400.000 KM. Prema dostavljenoj Informaciji (od 04.07.2019. godine), od ukupno odobrenih sredstava, u 2017. godini utrošen je iznos od 145.000 KM, u 2018. godini iznos od 83.358 KM, a preostali iznos od 171.642 KM je ostao neutrošen jer svi započeti radovi nisu još završeni.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu izvršena dodatna objavljivanja u vezi korištenja neutrošenih namjenskih sredstva budžetskih transfera iz Programa javnih investicija iz 2017. godine iskazanog na poziciji raspodjela suficita iz prethodnog perioda.

Skupština opštine je, dana 24.05.2019. godine donijela Odluku o usvajanju završnog računa budžeta opštine za 2018. godinu (u kojem su iskazani ukupni prihodi i primici 10.476.209 KM, ukupni rashodi izdaci 10.641.737 KM, prihodi obračunskog karaktera 486.450 KM i rashodi obračunskog karaktera 2.603.841 KM) i pokriću negativne razlike u finansiranju u iznosu od 165.528 KM iz tekućih priliva sredstava u narednom periodu. Negativna razlika u finansiranju iskazana je i u 2017. godini.

Izvještaj o izvršenju budžeta Opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu usvojen je zaključkom Skupštine opštine (od 24.05.2019. godine), a što je u skladu sa članom 49. Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) i rokom iz člana 46. stav 5. zakona. Navedeni izvještaj je sačinjen u skladu sa članom 47. navedenog zakona i članom 22. Pravilnika o formi i sadržaju budžeta i izvještaja o izvršenju budžeta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 100/13 i 102/16).

U pomenutom izvještaju iskazana su ukupna budžetska sredstva (prihodi i primici) u iznosu od 10.431.901 KM (u okviru kojih su iskazana i neutrošena namjenska sredstva budžetskih transfera iz ranijeg perioda od 83.258 KM), što je niže za 10% u odnosu na rebalans budžeta (u okviru kojeg su na poziciji raspodjela suficita iz ranijeg perioda planirana neutrošena namjenska sredstva budžetskih transfera iz ranijeg perioda od 255.000 KM). Ukupna budžetska potrošnja (rashodi i izdaci) iskazana je u iznosu od 10.514.071 KM što je 9% niže izvršenje u odnosu na rebalans budžeta.

6.1.1. Prihodi i primici

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazala ukupne prihode i primitke u iznosu od 10.476.209 KM, od čega: na fondu 01 (10.348.543 KM) i fondu 05 (127.666 KM).

6.1.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 10.272.284 KM, od čega: na fondu 01 (10.144.618 KM) i fondu 05 (127.666 KM), a čine ih: poreski prihodi, neporeski prihodi, grantovi i transferi između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti u iznosu od 1.320.131 KM (od čega: na fondu 01 u iznosu 1.192.465 KM i fondu 05 u iznosu 127.666 KM).

Poreski prihodi iskazani su u iznosu od 5.916.493 KM i niži su za 2% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom odnose se na: indirektnu poreze prikupljene od Uprave za indirektno oporezivanje (4.961.006 KM), poreze za lična primanja i prihode od samostalne djelatnosti (607.373 KM) i poreze na imovinu (340.401 KM).

Neporeski prihodi iskazani su u iznosu od 2.657.977 KM i niži su za 16% u odnosu na rebalans budžeta. Čine ih: prihodi od zakupa i rente (41.857 KM), prihodi od kamata na gotovinu i gotovinske ekvivalente (1.749 KM), administrativne naknade i takse (90.696 KM), komunalne naknade i takse (433.331 KM), naknade po raznim osnovama (1.669.229 KM), prihodi od pružanja javnih usluga (320.441 KM), novčane kazne (3.650 KM) i ostali neporeski prihodi u iznosu od 97.024 KM.

Prihodi od zakupa i rente odnose se na prihode od: davanja u zakup objekata opštine (10.540 KM), zemljišne rente (28.167 KM) i zakupnine zemljišta u iznosu od 3.150 KM.

Administrativne i komunalne naknade i takse ostvaruju se u skladu sa Odlukama o opštinskim administrativnim i komunalnim taksama i Tarifi opštinskih administrativnih i komunalnih taksa. Odlukom o komunalnoj naknadi utvrđena je obaveza plaćanja komunalne naknade za korišćenje objekata i uređaja zajedničke komunalne potrošnje. Komunalne takse najvećim dijelom se odnose na: takse za isticanje firmi (239.050 KM), korišćenje prostora za parking (95.345 KM) i takse za vatrogastvo (90.042 KM).

Naknade po raznim osnovama najvećim dijelom se odnose na naknade za: korišćenje šuma (438.909 KM), korišćenje voda (155.234 KM), korišćenje građevinskog zemljišta (27.973 KM), za uređenje građevinskog zemljišta (23.213 KM), finansiranje zaštite od požara (67.413 KM), potopljeno zemljište (374.827 KM), kao i koncesionu naknadu u iznosu od 501.232 KM.

Naknada za korišćenje i uređenje građevinskog zemljišta propisana je Odlukom o uređenju prostora i građevinskom zemljištu, a visina naknade definisana je Odlukom o visini troškova uređenja gradskog građevinskog zemljišta.

Skupština opštine je donijela: Program utroška sredstava ostvarenih prodajom šumskih drvnih sortimenata na području opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu, Odluku o utrošku novčanih sredstava sa posebnog računa vodnih naknada u 2018. godinu, Program korišćenja sredstava sa računa posebnih namjena po osnovu naknade za korišćenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije u 2018. godini i Plan utroška sredstava od takse za posebne mjere zaštite od požara za 2018. godinu, uz prethodno pribavljene saglasnosti nadležnih ministarstava.

Zaključkom Skupštine opštine usvojeni su i prihvaćeni Izvještaji i Informacije o realizaciji prethodno navedenih programa i planova namjenskog utroška sredstava.

Prihode od pružanja javnih usluga čine prihodi Opštinske uprave u iznosu 22.786 KM (naknade za vjenčanja i pravnu pomoć, takse za ovjere i izvode iz matičnih knjiga) i nižih budžetskih korisnika u iznosu 297.655 KM (Dječiji vrtić 237.568 KM, Centar za socijalni rad 32.835 KM, Mašinska škola 15.243 KM, Gimnazija 9.950 KM i Narodna biblioteka 2.059 KM).

Ostali neporeski prihodi najvećim dijelom se odnose na prihode od samodoprinosa na teritoriji Opštine realizovane u skladu sa Odlukom o obezbjeđenju izvora sredstava za razvoj sporta i kulture na području Opštine (iz ranijeg perioda) u iznosu od 50.787 KM.

Grantovi iskazani su u iznosu od 377.683 KM i viši su za 1% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom se odnose na grantove doznačene od: građana za izgradnju lokalnih puteva (202.520 KM), Fonda za zaštitu životne sredine i energetske efikasnost Republike Srpske za sufinansiranje projekta „Zaštita vodotoka Crne rijeke izgradnjom dionice kolektora za tretman otpadnih voda“ (70.000 KM) i Fonda za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske za nabavku tunela za duboko zamrzavanje (41.897 KM).

Transferi između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti iskazani su u iznosu od 1.192.465 KM i niži su za 16% u odnosu na rebalans budžeta. Odnose se na transfere od: Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite prema Centru za socijalni rad za finansiranje prava utvrđenih u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti (434.516 KM), Ministarstva prosvjete i kulture za Dječiji vrtić (3.872 KM), Ministarstva porodice, omladine i sporta za Male olimpijske igre u košarci (1.600 KM), Ministarstva finansija za finansiranje projekata iz Programa javnih investicija (750.000 KM) i Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju u vezi projekta unapređenja energetske efikasnosti na objektu Javne ustanove Osnovna škola „Petar Kočić“ Mrkonjić Grad (2.476 KM).

Ministarstvo finansija, u skladu sa Odlukom i izmjenama odluke o određivanju prioriternih projekata iz Programa javnih investicija Republike Srpske za finansiranje iz budžeta u 2018. godini, doznačilo je sredstva za: modernizaciju i rekonstrukciju gradskih ulica i lokalnih puteva i saobraćajno otvaranje unutar opštine i prema drugim opštinama (600.000 KM), rekonstrukciju postojeće i proširenje nove kanalizacione mreže (70.000 KM) i uređenje korita Crne rijeke (80.000 KM).

Na fondu 05 iskazan je transfer od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede obezbjeđen iz kredita Međunarodnog fonda za razvoj poljoprivrede, a namjenjen za izgradnju sistema za vodosnabdijevanje (vodovod Orahovljani) u iznosu od 127.666 KM.

6.1.1.2. Primici

Ukupni primici iskazani su u iznosu od 203.925 KM, a čine ih: primici za nefinansijsku imovinu (11.451 KM), primici od finansijske imovine (118.981 KM) i ostali primici (73.493 KM). Primici za nefinansijsku imovinu odnose se na primitke ostvarene od prodaje vozila i zemljišta, primici od finansijske imovine na primitke od povrata depozita datih za kredite, a ostali primici na primitke za naknade plata za porodiljsko odsustvo koji se refundiraju od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske.

6.1.2. Rashodi i izdaci

Opština je u Periodičnom izvještaju o izvršenju po računovodstvenim fondovima iskazala ukupne rashode i izdatke u iznosu od 10.641.737 KM, od čega: na fondu 01 (10.514.071 KM) i fondu 05 (127.666 KM).

6.1.2.1. Rashodi

Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 7.826.421 KM, i niži su za 6% u odnosu na rebalans budžeta. Čine ih: rashodi za lična primanja zaposlenih (2.634.476 KM), rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga (1.923.318 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi (73.770 KM), subvencije (319.255 KM), grantovi (1.270.465 KM), doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova (1.534.895 KM), rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi između jedinica vlasti (7.745 KM), rashodi po sudskim rješenjima (8.128 KM) i transferi između i unutar jedinica vlasti (54.369 KM).

Rashodi za lična primanja zaposlenih niži su za 4% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na: bruto plate (2.045.835 KM), bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (518.405 KM), naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata (45.957 KM) i otpremnine i jednokratne pomoći (24.279 KM).

Rashode za lična primanja zaposlenih kod Opštinske uprave čine: bruto plate u u iznosu od 1.349.592 KM, naknade za prevoz (12.080 KM), topli obrok (93.194 KM), regres (90.174 KM), jubilarne nagrade (7.778 KM), dnevnice za službena putovanja u zemlji i inostranstvu (7.508 KM) i porez i doprinosi na naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (118.794 KM).

Lična primanja zaposlenih u Opštinskoj upravi obračunata su u skladu sa Pravilnikom o platama i naknadama službenika i namještenika zaposlenih u Opštinskoj upravi opštine Mrkonjić Grad, Odlukom o visini plate funkcionera opštine Mrkonjić Grad i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 20/17 i 86/18).

U 2018. godini donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 66/18) i Zakona o radu, izmijenjen je način ugovaranja plata između poslodavca i zaposlenog, povećan je osnovni lični odbitak, uveden novi model obračuna plata i izvršen preračun koeficijena. U Zakonu o radu, koji je stupio na snagu 01.08.2018. godine, izmijenjen je član 121. zakona koji definiše pojam plate, pri čemu plata predstavlja platu prije oporezivanja porezom na dohodak.

Opština je izvršila obračun i isplatu plata zaposlenima u skladu sa novim zakonskim odredbama.

Rashodi po osnovu korišćenja robe i usluga niži su za 7% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom ih čine: rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga (203.019 KM), rashodi za tekuće održavanje (407.507 KM), rashodi za stručne usluge (113.922 KM), rashodi za održavanje javnih površina i zaštite životne sredine (604.160) i ostali nepomenuti rashodi (412.248 KM).

Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga najvećim dijelom se odnose na rashode po osnovu utroška drveta (51.912 KM), rashode po osnovu utroška električne energije (37.249 KM) i rashode za poštanske usluge (19.336 KM).

Rashodi za tekuće održavanje najvećim dijelom se odnose na: rashode za tekuće održavanje objekata drumskog saobraćaja (održavanje javnih rasvjeta, horizontalne i vertikalne signalizacije, sanacije rupa na gradskim ulicama i lokalnim putevima) u iznosu od 372.704 KM i rashode za ostale usluge i materijal za tekuće popravke i održavanje zgrada i ostalih građevinskih objekata u iznosu od 19.488 KM.

Prethodno navedene aktivnosti, kao i aktivnosti na održavanju javnih površina i zaštiti životne sredine utvrđene su Programom zajedničke komunalne potrošnje za 2018. godinu, a što je u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 124/11 i 100/17).

Rashode za stručne usluge najvećim dijelom čine: usluge reklame, propagande i odnosa sa javnošću (23.121 KM), usluge štampanja grafičke obrade, kopiranja, uvezivanja (12.270 KM) i ostale stručne usluge (19.211 KM).

Rashodi za održavanje javnih površina i zaštite životne sredine iskazani su u iznosu od 604.160 KM, što je 8% više u odnosu na rebalans budžeta, a razlika je pokrivena realokacijom sredstava nakon rebalansa budžeta. Odnose se na: usluge održavanja zelenih površina (13.252 KM), usluge zimske službe (175.278 KM), utrošak električne rasvjete na javnim površinama (179.798 KM), utrošak vode na javnim površinama (624 KM), usluge zaštite životne sredine (138.332 KM), čišćenje javnih površina (82.060 KM) i uređenje prostora (14.816 KM).

Ostali nepomenuti rashodi najvećim dijelom se odnose na rashode za bruto naknade za rad van radnog odnosa i rashode po osnovu reprezentacije.

Rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa iskazani su u iznosu od 295.717 KM, a najvećim dijelom ih čine: naknade članovima komisija i radnih grupa (90.814 KM), naknade skupštinskim poslanicima i odbornicima (185.740 KM), naknade po ugovorima o djelu (13.379 KM) i naknade za privremene i povremene poslove (3.109 KM). Naknade skupštinskim odbornicima obračunate su na osnovu Odluke o utvrđivanju visine naknada odbornicima Skupštine opštine Mrkonjić Grad u skladu sa članom 41. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 97/18).

Rashodi po osnovu reprezentacije iskazani su u iznosu od 77.053 KM, a odnose se na rashode po osnovu: reprezentacije u zemlji (35.475 KM), reprezentacije u inostranstvu (1.413 KM), organizacije prijema, manifestacija i sl. (32.578 KM), poklona (6.542 KM) i ostali rashodi po osnovu reprezentacije (1.086 KM).

Rashodi finansiranja i drugi finansijski troškovi niži su za 7% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na rashode po osnovu: kamata za primljene zajmove u zemlji (71.005 KM) i zateznih kamata (2.765 KM).

Subvencije su niže za 2% u odnosu na rebalans budžeta, a dodjeljene su za: podršku uspostavljanju i aktivnostima Poljoprivredne zadruge “Poljo MG” (15.000 KM), samozapošljavanje u poljoprivredi (22.500 KM), podrška za mlade bračne parove, višečlane porodice i registrovana gazdinstva (66.049 KM), projekat plastenička proizvodnja (19.480 KM), podsticaji u pčelarstvu (10.000 KM), premija za proizvedenu malinu (1.961 KM), interventne mjere u poljoprivredi (10.000 KM), podsticaj za mala i srednja preduzeća (20.000 KM), podsticaj za finansiranje zapošljavanja pripravnika (8.665 KM), podsticaj za zapošljavanje (102.500 KM), podsticaj za samozapošljavanje (40.000 KM) i ostalo (3.100 KM).

Raspodjela subvencija je vršena na osnovu Programa za podsticaj privrednog razvoja opštine Mrkonjić Grad u 2018. godini. Agencija za privredni razvoj opštine Mrkonjić Grad (u daljem dijelu teksta: Agencija za privredni razvoj) je sačinila Izvještaj o realizaciji prethodno pomenutog Programa.

Grantovi su iskazani u iznosu od 1.270.465 KM, što je u visini rebalansa budžeta, a čine ih: tekući grantovi (1.131.541 KM) i kapitalni grantovi (138.924 KM). Grantovi se najvećim dijelom odnose na:

- tekuće grantove sportskim organizacijama i udruženjima u iznosu od 466.737 KM, od čega su najznačajnija sredstva dodjeljena: Fudbalskom klubu „Sloboda“ 132.000 KM i Košarkaškom klubu „Mladost“ 119.000 KM;
- tekuće i kapitalne grantove neprofitnim subjektima u zemlji u iznosu od 215.230 KM, od čega je Vatrogasnom društvu za redovne aktivnosti doznačeno 130.000 KM, a kao kapitalni grant za Vatrogasni dom odobreno je 15.000 KM;
- tekuće i kapitalne grantove etničkim i vjerskim organizacijama 149.700 KM;
- tekuće i kapitalne grantove organizacijama i udruženjima u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačke djelatnosti, kulture i informacija u iznosu od 123.097 KM, koji se najvećim dijelom odnose na grant za tekuće i redovne aktivnosti Javne ustanove Kulturno-sportski centar "Petar Kočić" Mrkonjić Grad (u daljem dijelu teksta: Kulturno-sportski centar) 120.000 KM, i kojem je kroz druge vrste grantova za organizaciju raznih manifestacija (Izbor sportiste godine, Gospojinska ulična trka, Turnir u malom fudbalu, Male olimpijske igre) doznačeno dodatnih 65.431 KM;
- grantove organizacijama i udruženjima u oblasti ekonomskog i privrednog razvoja 120.000 KM, koji se u cijelosti se odnose na grant za tekuće i redovne aktivnosti Agencije za privredni razvoj.

Opština nije utvrdila jasne kriterijume za raspodjelu grantova etničkim i vjerskim organizacijama i kapitalnih grantova organizacijama u oblasti obrazovanja, nauke i kulture kako je predviđeno članom 8. Odluke o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad za 2018. godinu („Službeni glasnik opštine Mrkonjić Grad“, broj: 10/17 i 8/18). Prilikom raspodjele tekućih grantova sportskim organizacijama i udruženjima prve i druge kategorije utvrđeni kriterijumi za dodjelu sredstava nisu dosljedno primjenjivani. Pojedini korisnici grantova nisu dostavljali Izveštaje o namjenskom korištenju odobrenih sredstava granta kako je predviđeno članom 8. pomenute odluke.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se kod dodjele grantova utvrde jasni kriterijumi i da se isti poštuju, te da se dostavljaju izvještaji o namjenskom korištenju odobrenih sredstava granta, u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta opštine Mrkonjić Grad.

Doznake na ime socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova su niže za 10% u odnosu na rebalans budžeta, a čine ih: doznake građanima koji se isplaćuju iz budžeta opštine u iznosu od 1.252.913 KM i doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova u iznosu od 281.982 KM.

Doznake građanima koji se isplaćuju iz budžeta opštine odnose se na: doznake za razne vidove socijalnih davanja po osnovu prava utvrđenih Zakonom o socijalnoj zaštiti a koja se isplaćuju preko Centra za socijalni rad (1.149.417 KM), tekuće pomoći porodicama poginulih boraca i ratnih vojnih invalida (68.526 KM), stipendije učenicima i studentima (174.533 KM), doznake u svrhu pronatalitetne politike (74.148 KM), tekuće pomoći penzionerima i nezaposlenim licima (30.585 KM) i ostale tekuće pomoći građanima (37.687 KM).

Doznake pružaocima usluga socijalne zaštite koje se isplaćuju iz budžeta Republike, opština i gradova najvećim dijelom se odnose na doznake ustanovama socijalne zaštite za smještaj šticećenika Centra za socijalni rad (218.694 KM) i doznake hraniteljskim porodicama za smještaj šticećenika (32.683 KM).

Transferi između i unutar jedinica vlasti su niži za 22% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom ih čine transferi za zdravstveno osiguranje korisnika socijalne zaštite iskazani kod Centra za socijalni rad u iznosu od 48.102 KM.

6.1.2.2. Izdaci

Ukupni izdaci iskazani su u iznosu od 2.815.316 KM, od čega: na fondu 01 (2.687.650 KM) i fondu 05 (127.666 KM), a odnose se na: izdatke za nefinansijsku imovinu (2.093.118 KM), izdatke za finansijsku imovinu (8.333 KM), izdatke za otplatu dugova (618.680 KM) i ostale izdatke (95.185 KM).

Izdaci za nefinansijsku imovinu na fondu 01 iskazani su u iznosu od 1.965.452 KM, i niži su za 20% u odnosu na rebalans budžeta, a najvećim dijelom se odnose na izdatke za: izgradnju i pribavljanje građevinskih objekata (1.358.151 KM), investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata (471.912 KM), nabavku postrojenja i opreme (226.400 KM).

Na fondu 05 iskazani su izdaci za nefinansijsku imovinu u iznosu od 127.666 KM, a koji se odnose na izgradnju sistema za vodosnabdijevanje (vodovod Orahovljani).

Izdaci za izgradnju i pribavljanje građevinskih objekata odnose se na izgradnju puteva (656.232 KM), vodovoda (357.943 KM), kanalizacione mreže (90.965 KM), stadiona „Luke“ (108.921 KM), javne rasvjete u seoskim područjima (40.950 KM), mostova (29.407 KM) i izgradnju ostalih objekata (73.733 KM).

Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata u najvećem iznosu se odnose na: rekonstrukciju i asfaltiranje puteva i ulica 415.550 KM i rekonstrukciju osnovnih škola u iznosu od 29.105 KM.

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme kod Opštinske uprave u iznosu od 208.591 KM najvećim dijelom se odnose na: nabavku sanitetskog vozila (74.990 KM), motornih vozila (54.184 KM) i grijne, rashladne i zaštitne opreme (tunel za duboko zamrzavanje) u iznosu od 55.864 KM. Izdaci za nabavku postrojenja i opreme kod nižih budžetskih korisnika iskazani su u iznosu od 17.809 KM.

Izdaci za otplatu dugova niži su za 1% u odnosu na rebalans budžeta, a odnose se na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova u zemlji (480.289 KM) i otplatu dugova prema drugim jedinicama vlasti (138.391 KM).

Iskazani izdaci za otplatu dugova prema drugim jedinicama vlasti se odnose na obavezu po zajmu od Ministarstva Poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dospjeli u decembru 2018. godine, a koja je plaćena u 2019. godini u iznosu od 49.628 KM. Evidentiranje izdataka je izvršeno na obračunskoj osnovi, što nije u skladu sa članom 98. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike, koji zahtjeva da se izdaci za otplatu dugova priznaju na gotovinskoj osnovi.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se izdaci za otplatu dugova evidentiraju na gotovinskoj osnovi u skladu sa članom 98. stav 4. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike.

Ostali izdaci u cijelosti se odnose na izdatke iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti, a čine ih: izdaci za naknade plata za vrijeme porodijskog bolovanja koji se refundiraju od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske (77.358 KM), izdaci za naknade plata za vrijeme bolovanja koji se refundiraju od Fonda zdravstvenog osiguranja (11.025 KM) i izdaci za obaveze po osnovu razlike naknada troškova prevoza iz ranijih godina u skladu sa odlukom Ustavnog suda Republike Srpske (2.802 KM).

6.1.3. Razlika u finansiranju

Razlika u finansiranju, u obrascu PIB, iskazana je u negativnom iznosu od 82.170 KM, i nastala je kao razlika između iskazanih budžetski prihoda i primitaka za nefinansijsku imovinu u iznosu od 10.156.069 KM i iskazanih budžetskih rashoda i izdataka za nefinansijsku imovinu u iznosu od 9.791.873 KM, a čine je: budžetski suficit (364.196 KM) i neto finansiranje (-446.366 KM).

Neto finansiranje je iskazano u negativnom iznosu jer su: primici od finansijske imovine (118.981 KM), ostali primici (73.493 KM) i utrošena namjenska sredstva budžetskih transfera iz programa javnih investicija iz 2017. godine iskazana na poziciji suficit iz ranijeg perioda u iznosu od 83.358 KM manji u odnosu na: izdatake za finansijsku imovinu (8.333 KM), otplatu dugova (618.680 KM) i ostale izdatke (95.185 KM).

Po nalazu revizije negativna razlika u finansiranju više je iskazana za iznos od 49.628 KM koji se odnosi na izdatake za otplatu dugova (objašnjeno u tački 6.1.2.2. izvještaja).

6.2. Bilans uspjeha

6.2.1. Prihodi

U bilansu uspjeha prihodi su iskazani u iznosu od 10.758.734 KM, a odnose se na poreske i neporeske prihode, grantove, transfere između budžetskih jedinica različitih nivoa vlasti (objašnjeno u tački 6.1.1. ovog izvještaja) i prihode obračunskog karaktera.

Prihodi obračunskog karaktera iskazani su u iznosu od 486.450 KM, a čine ih: prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (153.608 KM), dobici od prodaje imovine (6.030 KM), pomoći u naturi (9.506 KM), ostali prihodi obračunskog karaktera (68.503 KM), prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa (173.813 KM) i prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti (74.990 KM).

Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na evidentiranje naplaćenih spornih potraživanja za koje je prethodno izvršena korekcija vrijednosti. Čine ih: naplaćena potraživanja po osnovu datog namjenskog depozita (31.736 KM), potraživanja po osnovu komunalne naknade, naknade za korišćenje i uređenje građevinskog zemljišta, zemljišnu rentu i ostalo (32.318 KM) i poreska potraživanja evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima za obračunski period 01.01-31.12.2018. godine u iznosu od 89.556 KM.

Ostali prihodi obračunskog karaktera odnose se na prihode evidentirane po osnovu uknjižavanja poslovnih objekata u vlasništvu opštine koji nisu bili uknjiženi u prethodnim periodima, i to: četiri poslovna prostora u Starom zanatskom centru (56.315 KM) i stara zgrada Osnovne škole u Trnovu (12.188 KM).

Prihodi obračunskog karaktera evidentirani po osnovu poreskih i drugih fiskalnih propisa najvećim dijelom se odnose na prihode obračunskog karaktera evidentirane na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima u iznosu od 164.934 KM.

Prihodi obračunskog karaktera po osnovu odnosa sa drugim jedinicama vlasti odnose se na nabavku sanitetskog vozila za potrebe Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja „Dr Jovan Rašković“ Mrkonjić Grad (u daljem dijelu teksta: Dom zdravlja) koju je Ministarstvo finansija platilo direktno dobavljaču u skladu sa Odlukom i izmjenama odluke o određivanju prioriternih projekata iz Programa javnih investicija Republike Srpske za finansiranje iz budžeta u 2018. godini.

Prihodi obračunskog karaktera su manje iskazani za iznos od 6.509 KM zbog evidentiranja prihoda po osnovu transakcija razmjene, koji nisu praćeni prilivom gotovine u momentu evidentiranja u okviru kratkoročno razgraničenih prihoda (detaljnije obrazloženo u tački 6.3.2.1. izvještaja).

6.2.2. Rashodi

Rashodi su iskazani u iznosu 10.430.262 KM, a čine ih: tekući rashodi u iznosu od 7.772.052 KM i transferi između različitih jedinica vlasti u iznosu od 54.369 KM (objašnjeni u tački 6.1.2. izvještaja), kao i rashodi obračunskog karaktera u iznosu od 2.603.841 KM.

Rashodi obračunskog karaktera se odnose na: nabavnu vrijednost realizovanih zaliha 16.761 KM, rashode po osnovu amortizacije 2.374.202 KM, rashode od usklađivanja vrijednosti imovine 130.336 KM, gubitke od prodaje imovine 7.256 KM, date pomoći u naturi 74.990 KM i ostale rashode obračunskog karaktera u iznosu od 296 KM.

Rashode po osnovu amortizacije čine rashodi kod Opštinske uprave u iznosu od 2.338.630 KM i nižih budžetskih korisnika u iznosu od 35.575 KM. Rashodi po osnovu amortizacije kod Opštinske uprave odnose se na rashode po osnovu amortizacije: zgrada i građevinskih objekata (2.235.522 KM), postrojenja i opreme (63.081 KM) i nematerijalne imovine (40.027 KM).

Rashodi po osnovu amortizacije zgrada i građevinskih objekata odnose se na: stambene objekte i jedinice 5.582 KM, poslovne objekte i prostore 279.193 KM, saobraćajne objekte 1.513.519 KM i ostale građevinske objekte 437.228 KM.

Rashodi po osnovu amortizacije postrojenja i opreme najvećim dijelom se odnose na: prevozna sredstva (18.684 KM), komunikacionu i računarsku opremu (13.943 KM) i grijnu, rashladnu i zaštitnu opremu (23.064 KM).

Prilikom obračuna amortizacije primjenjuju se amortizacione (preračunate) stope u skladu sa Pravilnikom o primjeni godišnjih amortizacionih stopa za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 110/16).

Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine odnose se na korekciju nenaplaćenih potraživanja starijih od godinu dana, a najvećim dijelom ih čine: poreskih potraživanja po osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima (85.162 KM), potraživanja po osnovu naknada (13.361 KM) i potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja u iznosu od 13.788 KM (detaljnije u tački 6.3.1.1. izvještaja)

Date pomoći u naturi se odnose na evidentiranje ustupanja bez naknade sanitetskog vozila Domu zdravlja.

6.2.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha kao razlika prihoda (10.758.734 KM) i rashoda (10.430.262 KM) iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 328.472 KM.

Po nalazu revizije finansijski rezultat treba korigovati najmanje za: iznos manje iskazanih prihoda obračunskog karaktera 6.509 KM (tačka 6.2.1. izvještaja) i iznos revalorizacionih rezervi koje nisu ukinute u tekućoj godini 6.348 KM (tačka 6.3.2.3. izvještaja).

6.3. Bilans stanja

U Bilansu stanja Opštine na dan 31.12.2018. godine iskazana je ukupna aktiva neto vrijednosti 64.716.381 KM (bruto vrijednosti 91.298.526 KM i ispravke vrijednosti 26.582.145 KM) koju čine: poslovna aktiva neto vrijednosti 64.695.426 KM i vanbilansna aktiva u iznosu od 20.955 KM. Ukupna aktiva je uravnotežena sa ukupnom pasivom koju

čine: poslovna pasiva u iznosu od 64.695.426 KM i vanbilansna pasiva u iznosu od 20.955 KM.

6.3.1. Aktiva

Poslovna aktiva Opštine iskazana je u iznosu od 91.277.571 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 26.582.145 KM i neto vrijednosti 64.695.426 KM, a odnosi se na: kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja, dugoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima.

6.3.1.1. Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 3.615.821 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 2.169.324 KM i neto vrijednosti 1.446.497 KM. Odnose se na: gotovinu i gotovinske ekvivalente, kratkoročne plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročna razgraničenja i kratkoročnu finansijsku imovinu i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani su u iznosu od 270.445 KM, a odnose se na novčana sredstva na računima kod banaka (269.886 KM) i novčana sredstva u blagajni (559 KM).

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 70.305 KM i u cijelosti se odnose uplaćene depozite za odobrene dugoročne kredite za mala i srednja preduzeća, preduzetnike i poljoprivredne proizvođače iz ranijeg perioda, a koji dospijevaju na naplatu do godinu dana.

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 3.005.716 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 2.118.239 KM i neto vrijednosti 887.477 KM. Neto vrijednost kratkoročnih potraživanja čine: potraživanja od zaposlenih po osnovu akontacija za službeno putovanje (500 KM), potraživanja za neplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode (757.813 KM), potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana (102.813 KM) i ostala kratkoročna potraživanja (26.351 KM).

Potraživanja za neplaćene poreze, doprinose i neporeske prihode iskazana su u iznosu od 2.857.239 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 2.099.426 KM i neto vrijednosti 757.813 KM. Neto vrijednost čine: potraživanja za nenaplaćene poreze evidentirana na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima u iznosu od 191.480 KM i potraživanja za nenaplaćene neporeske prihode u iznosu od 566.333 KM od kojih su najveća potraživanja po osnovu: koncesionih naknada (363.588 KM), naknada za korištenje šuma i šumskog zemljišta (115.366) i komunalnih naknada (30.481 KM).

U 2018. godini, na osnovu Odluke o otpisu potraživanja, izvršena je korekcija potraživanja u iznosu od 31.361 KM. Nadležna odjeljenja preduzimaju mjere za naplatu potraživanja po osnovu naknada koje su u nadležnosti Opštine u vidu opomena pred tužbu i tužbi.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, a dospijevaju na naplatu u roku do godinu dana evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 45.164 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 18.813 KM i neto vrijednosti 26.351 KM. Neto vrijednost čine: potraživanja kod Opštinske uprave u iznosu od 18.025 KM (najvećim dijelom odnose se

na potraživanja po sudskoj presudi u iznosu od 13.320 KM) i potraživanja kod nižih budžetskih korisnika u iznosu od 8.327 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 11.872 KM, a najvećim dijelom se odnose na: kratkoročna razgraničenja po osnovu neizmirenih obaveza za naknade plata za vrijeme roditeljskog odsustva koje se refundiraju od Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske (6.538 KM) i razgraničene troškove po osnovu obaveze iz Ugovora o medijaciji zaključenog sa ZP „Elektrokrajina“ a.d. Banja Luka (u daljem dijelu teksta: Elektrokrajina) koji dopijevaju u 2019. godini u iznosu od 4.443 KM.

Kratkoročna finansijska imovina i razgraničenja između ili unutar jedinica vlasti iskazana su u iznosu od 257.483 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 51.085 KM i neto vrijednosti 206.398 KM. Neto vrijednost najvećim dijelom čine:

- potraživanja koja su izmirena u skladu sa Uredbom o izmirenju poreskih obaveza putem obveznica Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 74/12) u iznosu od 99.189 KM;
- potraživanja Centra za socijalni rad po osnovu transfera od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u iznosu od 46.276 KM;
- potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa od: Javnog fonda za dječiju zaštitu Republike Srpske (25.551 KM), Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (11.024 KM) i Javne ustanove Zavod za zapošljavanje Republike Srpske (7.500 KM).

U 2018. godini izvršena je korekcija potraživanja po osnovu refundacija za naknadu plata iz doprinosa zdravstvenog osiguranja koja nisu naplaćena u periodu dužem od godinu dana u iznosu od 13.788 KM, od čega kod Dječijeg vrtića (11.665 KM) i kod Opštinske uprave (2.123 KM).

6.3.1.2. Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja

Dugoročna finansijska imovina i razgraničenja iskazana su u iznosu od 3.522.460 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 16.963 KM i neto vrijednosti 3.505.497 KM, a odnosi se na: akcije i učešća u kapitalu, dugoročne zajmove, potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja, ostala dugoročna potraživanja i dugoročna razgraničenja.

Akcije i učešća u kapitalu iskazani su u iznosu od 3.377.138 KM, a odnose se na: vrijednost osnovnog kapitala „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad u iznosu od 2.613.246 KM (90% akcijskog kapitala) i vrijednost akcija KP „Park“ a.d. Mrkonjić Grad u iznosu od 763.892 KM (61% akcija).

Odlukom Skupštine akcionara o pretvaranju neraspoređene dobiti u osnovni kapital (od 2017. godine) povećana je ukupna vrijednost akcijskog kapitala KP „Park“ a.d. Mrkonjić Grad za iznos 312.157 KM. Opština nije izvršila korekciju učešća u kapitalu za dio koji se odnosi na povećanje vrijednosti akcijskog kapitala KP „Park“ a.d. Mrkonjić Grad u iznosu od 189.193 KM, te su akcije i učešća u kapitalu manje iskazane za navedeni iznos.

Opština nije iskazala učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga kod: Centra za socijalni rad (2.000 KM), Agencije za privredni razvoj (10.000 KM), Kulturno-sportskog centra u iznosu od 67.926 KM.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se na poziciji akcije i učešća u kapitalu iskaže povećanje vrijednosti akcija kod KP „Park“ a.d. Mrkonjić u iznosu od 189.193 KM i iskažu učešća u kapitalu po osnovu osnivačkog uloga u institucijama čiji je osnivač Opština.

Dugoročni zajmovi iskazani su u iznosu od 39.781 KM, a odnose se na uplaćene depozite za odobrene dugoročne kredite malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednim proizvođačima, od strane poslovnih banaka u skladu sa Programom podsticaja o stimulativnom kreditiranju malih i srednjih preduzeća, preduzetnika i poljoprivrednih proizvođača. Od pomenutog iznosa na Komercijalnu banku a.d. Banja Luka (u daljem dijelu teksta: Komercijalna banka) odnosi se iznos od 22.781 KM i NLB Razvojnu banku a.d. Banja Luka (u daljem dijelu teksta: NLB Razvojna banka) iznos od 17.000 KM.

Potraživanja za poreze, doprinose i neporeske prihode za koje je produžen rok plaćanja iskazana su u iznosu od 62.289 KM i evidentirana su na osnovu Izvještaja iz jedinstvene evidencije o prijavljenim i uplaćenim porezima.

Ostala dugoročna potraživanja čija je bruto i ispravka vrijednosti 16.963 KM odnose se na potraživanja za depozite po odobrenim kreditima (od strane poslovnih banaka) za mala i srednja preduzeća, preduzetnike i poljoprivredne proizvođače, a koji nisu vraćeni u predviđenom roku.

Dugoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 26.289 KM, a odnose se na obaveze (dugoročno razgraničene rashode) po osnovu duga za utrošenu električnu energiju u skladu sa zaključenim Ugovorom o medijaciji sa Elektrokrajinom.

6.3.1.3. Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima iskazana je u iznosu od 84.139.290 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 24.395.858 KM i neto vrijednosti 59.743.432 KM, a odnosi se na: proizvedenu stalnu imovinu, dragocjenosti, neproizvedenu stalnu imovinu i nefinansijsku imovinu u stalnim sredstvima u pripremi.

Proizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 65.968.194 KM bruto vrijednosti, ispravke vrijednosti 24.395.858 KM i neto vrijednosti 41.572.336 KM. Neto vrijednost proizvedene stalne imovine čine: zgrade i objekti (40.770.740 KM), postrojenja i oprema (653.223 KM) i nematerijalna proizvedena imovina (148.373 KM).

Zgrade i objekti u cijelosti se odnose na zgrade i objekte u Opštinskoj upravi, a čine ih: stambeni objekti i jedinice (406.731 KM), poslovni objekti i prostori (11.680.914 KM), saobraćajni objekti (21.608.956 KM) i ostali objekti (7.074.139 KM). Poslovne objekte i prostore najvećim dijelom čine: Dom kulture (2.922.146 KM), zgrada Opštine (2.002.589 KM) i sportska dvorana (1.344.223 KM); saobraćajne objekte najvećim dijelom čine: putevi i ulice (16.783.123 KM) i vanjska osvetljenja (4.275.524 KM); ostale objekte najvećim dijelom čine: vodovodi i kanalizacija (4.738.022 KM) i sportsko-rekreativni tereni, uređene zelene površine i trgovi (2.034.628 KM).

Opština je u toku godine izdavala u zakup tri poslovna prostora čija je ukupna bruto vrijednost 76.613 KM, ispravka vrijednosti 3.902 KM i neto vrijednost 72.711 KM. Pored toga date su u zakup i dvije kancelarije u zgradi Opštine.

Imovina koja se daje u zakup nije iskazana kao investiciona imovina, što nije u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, paragrafi 7, 20 i 26.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se imovina koja se daje u zakup evidentira kao investiciona imovina u skladu sa članom 29. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 16 Investiciona imovina, paragrafi 7, 20 i 26.

Postrojenja i oprema evidentirani su kod Opštinske uprave u iznosu od 295.532 KM i kod nižih budžetskih korisnika u iznosu od 357.691 KM. Postrojenja i opremu kod Opštinske uprave najvećim dijelom čine: prevozna sredstva (111.532 KM), komunikaciona i računarska oprema (33.346 KM) i grijna, rashlada i zaštitna oprema (116.513 KM).

U Napomenama uz finansijske izvještaje, za svaku klasu nekretnina i opreme priznatih u finansijskim izvještajima, nisu objelodanjene informacije o bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj ispravci vrijednosti, kao i korisnom vijeku upotrebe ili stopama amortizacije u skladu sa zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 88.

Nematerijalnu proizvedenu imovinu najvećim dijelom čini: Prostorni plan Opštine (62.325 KM) i šumsko-privredna osnova (24.997 KM).

Dragocjenosti su iskazane u iznosu od 1.620 KM, i u cijelosti se odnose na umjetnička djela (slike) evidentirane kod Gimnazije.

Neproizvedena stalna imovina iskazana je u iznosu od 17.574.703 KM, a odnosi se na: zemljište (16.724.371 KM) i ostala prirodna dobra (šume) u iznosu od 850.332 KM.

Zemljište čini poljoprivredno zemljište (6.367.209 KM) i gradsko-građevinsko zemljište (5.520.657 KM) i ostalo zemljište (4.836.505 KM).

Opština preduzima određene aktivnosti u cilju pribavljanja dokaza o pravnom osnovu za sticanje prava raspolaganja imovinom kako bi se Opštinska imovina identifikovala, procijenila njena fer vrijednost, uknjižila u vlasničke knjige (katastar i gruntovnicu) i na osnovu toga izvršilo evidentiranje te imovine u poslovne knjige Opštine, a u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i prenosu prava raspolaganja imovinom na jedinice lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 70/06) i Zakonom o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 124/08, 58/09 i 95/11). Prema dostavljenoj informaciji, u toku 2018. godine, evidentirana su četiri poslova prostora u Starom zanatskom centru (56.315 KM), stara zgrada Osnovne škole u Trnovu (12.188 KM) i dvije parcele zemljišta (489 KM), a u 2019. godini su uknjiženi Društveni dom u Podorugli i četiri parcele zemljišta.

Nefinansijska imovina u stalnim sredstvima u pripremi iskazana je u iznosu od 594.773 KM, a odnosi se na: poslovne objekte i jedinice u pripremi (162.138 KM), saobraćajne objekte u pripremi (268.229 KM) i ostale objekte u pripremi u iznosu od 164.407 KM.

6.3.2. Pasiva

Poslovna pasiva Opštine iskazana u iznosu od 64.695.426 KM, a odnosi se na kratkoročne obaveze i razgraničenja, dugoročne obaveze i razgraničenja i vlastite izvore.

6.3.2.1. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 2.567.275 KM, a odnose se na: kratkoročne finansijske obaveze (398.295 KM), obaveze za lična primanja zaposlenih (217.392 KM), obaveze iz poslovanja (1.652.338 KM), obaveze za subvencije (13.192 KM), kratkoročna rezervisanja i razgraničenja (133.939 KM), ostale kratkoročne obaveze (7.629 KM) i kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti u iznosu od 144.490 KM.

Kratkoročne finansijske obaveze u cijelosti se odnose na obaveze po dugoročnim zajmovima koji dospijevaju na naplatu do godinu dana, od čega: Elektrokrajina (4.443 KM), Komercijalna banka (250.995 KM) i NLB Razvojna banka u iznosu od 142.857 KM.

Obaveze za lična primanja zaposlenih odnose se na obaveze za: bruto plate zaposlenih i bruto naknade plata za mjesec decembar 2018. godine (192.068 KM) i bruto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih (topli obrok i prevoz) u iznosu od 25.324 KM. Obaveze za lična primanja zaposlenih evidentirane su kod Opštinske uprave u iznosu od 139.103 KM i kod ostalih budžetskih korisnika u iznosu od 78.289 KM.

Obaveze iz poslovanja čine: obaveze za nabavku roba i usluga (676.041 KM), obaveze za nabavku stalne imovine (869.390 KM) i obaveze prema fizičkim licima (98.429 KM), obaveze za povrat i preknjižavanje poreza i doprinosa (348 KM) i obaveze za porez i doprinose na teret poslodavaca (8.130 KM).

Obaveze po zajmu od Ministarstva Poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede dospjele na plaćanje u decembru 2018. godine u iznosu od 49.628 KM nisu iskazane u skladu sa članom 84. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 98/16, 115/17 i 118/18). Zbog prethodno navedenog obaveze iz poslovanja su precijenjene za iznos od 49.628 KM, a kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti su potcjenjene za pomenuti iznos.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti evidentiraju u skladu sa članom 84. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kratkoročna rezervisanja i razgraničenja iskazana su u iznosu od 133.939 KM KM, a odnose se na razgraničene prihode po osnovu: uplata građana za sufinansiranje izgradnje puteva (120.043 KM), refundacije plata pripravnika od Zavoda za zapošljavanje (2.500 KM), boravka djece u Dječijem vrtiću (1.064 KM), zakupa školske kuhinje i fiskulturne sale kod Gimnazije (5.445 KM) i potraživanja Centra za socijalni rad (387 KM).

Iskazivanje prihoda po osnovu transakcija razmjene, koji nisu praćeni prilivom gotovine u momentu evidentiranja u okviru kratkoročno razgraničenih prihoda, a koji se odnose na: boravak djece u Dječijem vrtiću (1.064 KM) i zakup školske kuhinje i fiskulturne sale kod Gimnazije (5.445 KM), nije u skladu sa članom 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike. Shodno navedenom, više su iskazane kratkoročno razgraničeni prihodi, a manje prihodi obračunskog karaktera u iznosu od 6.509 KM. Za isti iznos potcijenjen je i finansijski rezultat tekuće godine.

Preporučuje se direktorima JU Dječiji vrtić i JU Gimnazije da obezbijede da se prihodi po osnovu transakcija razmjene, koji nisu praćeni prilivom gotovine u momentu evidentiranja, a koji se odnose na boravak djece u vrtiću i zakup prostora kod Gimnazije, evidentiraju shodno članu 137. Pravilnika o budžetskim klasifikacijama, sadržini računa i primjeni kontnog plana za budžetske korisnike.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iz transakcija između ili unutar jedinica vlasti odnose se na: obaveze po osnovu zajma od Ministarstva Poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede iz sredstava revolving fonda u oblasti vodosnabdjevanja i komunalne infrastrukture u iznosu od 143.320 KM i obaveze po zapisnicima Poreske uprave o povratu ili preknjižavanju više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda u iznosu od 1.170 KM.

Putem četiri provedene multilateralne kompenzacije u 2018. godini izmirene su obaveze u ukupnom iznosu od 21.833 KM.

Do isteka roka za izradu i dostavljanje godišnjih finansijskih izvještaja, obaveze Opštine dospjele na 31.12.2018. godine izmirene su u ukupnom iznosu od 629.870 KM, od čega: obaveze za lična primanja zaposlenih (217.392 KM), obaveze iz poslovanja (400.257 KM), obaveze za subvencije (12.101 KM) i ostale kratkoročne obaveze (120 KM).

6.3.2.2. Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 1.245.940 KM, i u cijelosti se odnose na dugoročne obaveze po osnovu: Ugovora o medijaciji sa Elektrokrajinom (26.289 KM), kredita kod Komercijalne banke (862.509 KM) i kredita kod NLB Razvojne banke (357.143 KM).

U 2012. godini realizovan je kredit kod NLB Razvojne banke u iznosu od 1.000.000 KM, po kamatnoj stopi šestomjesečni Euribor+4,3% godišnje, na period od 10 godina sa grejs periodom od 3 godine. Kredit je namjenjen za realizaciju dijela projekata iz Programa kapitalnih investicija u 2012. godini.

Kredit kod Komercijalne banke je realizovan u 2016. godini u iznosu od 1.500.000 KM, po kamatnoj stopi 3,47% godišnje, na period od 5 godina sa grejs periodom od 12 mjeseci. Kredit je namjenjen za finansiranje infrastrukturnih projekata na području Opštine Mrkonjić Grad iz programa kapitalnih investicija za 2016. godinu.

Krajem 2015. godine zaključena su tri Ugovora o medijaciji sa Elektrokrajinom u vezi duga za električnu energiju. Sporazumom o nagodbi u postupku medijacije dogovoreno je da će se iznos duga od 44.432 KM vraćati u 120 jednakih mjesečnih rata i da će nakon isplate duga Elektrokrajina izvršiti otpis obračunate kamate u iznosu od 12.467 KM.

6.3.2.3. Vlastiti izvori

Vlastiti izvori sredstava iskazani su u iznosu od 60.882.211 KM, a čine ih: trajni izvori sredstava 19.487.048 KM, rezerve 1.950.771 KM, finansijski rezultat ranijih godina 39.115.920 KM i finansijski rezultat tekuće godine u iznosu od 328.472 KM.

Trajni izvori sredstava najvećim dijelom se odnose na imovinu koja ne podliježe obračunu amortizacije (zemljište, šume i knjige u bibliotekama kod nižih budžetskih korisnika).

Rezerve se odnose na revalorizacione rezerve formirane po osnovu: procjene vrijednosti uloga u pokretnim i nepokretnim stvarima kod „Mladost MG“ a.d. Mrkonjić Grad u iznosu od 1.808.763 KM (iz 2013. godine), procjene vrijednosti opreme koja nije imala sadašnju vrijednost a bila je u upotrebi u iznosu od 141.745 KM (iz 2012. godine), te procjene vrijednosti opreme u 2018. godini kod nižih budžetskih korisnika (263 KM).

Nije vršeno ukidanje revalorizacionih rezervi u visini amortizovanog dijela procjenjene opreme iz ranijeg perioda u iznosu od 119.283 KM, što nije u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, *paragraf 57*. Zbog navedenog treba korigovati finansijski rezultat tekuće godine najmanje za iznos 6.348 KM i finansijski rezultat ranijih godina najmanje za iznos od 112.935 KM.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se ukidanje revalorizacionih rezervi vrši u skladu sa članom 87. Pravilnika o računovodstvu, računovodstvenim

politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike i zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 57.

6.3.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva i pasiva na dan 31.12.2018. godine iskazane su u iznosu od 20.955 KM i u cijelosti se odnosi na primljene bankarske garancije za ozbiljnost ponude u postupcima javnih nabavki.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu izvršena dodatna objavljivanja u vezi vanbilansne evidencije.

6.4. Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 10.203.195 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 7.941.508 KM, prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 603.925 KM, odlivi gotovine iz investicionih aktivnosti u iznosu od 2.523.818 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja u iznosu 569.052 KM.

Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 497.703 KM, neto odliv gotovine (neto smanjenje gotovine) u iznosu od 227.258 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 270.445 KM.

Bilans novčanih tokova nije sačinjen u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, *paragrafi 22 i 25*, jer isti ne pruža relevantne informacije o novčanim tokovima iz poslovnih aktivnosti i novčanim tokovima iz investicionih aktivnosti. Prilivi gotovine po osnovu transfera između različitih jedinica vlasti koji se odnose na program javnih investicija iz 2017. godine u iznosu od 400.000 KM i primici iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 73.493 KM (detaljnije objašnjeni pod tačkom 6.1.1.2 izvještaja) su pogrešno iskazani kao prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti. Zbog prethodno navedenog, prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti manje su iskazani za iznos od 473.493 KM, a prilivi gotovine iz investicionih aktivnosti više su iskazani za pomenuti iznos.

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u bilansu novčanih tokova prilivi gotovine iz poslovnih i investicionih aktivnosti prezentuju u skladu sa zahtjevima MRS-JS 2 Izvještaj o novčanim tokovima, paragrafi 22 i 25.

U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije o stavkama sadržanim u izvještaju o novčanim tokovima u skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja, paragrafi 126 i 128.

6.5. Vremenska neograničenost poslovanja

U skladu sa zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja (paragrafi 15. c i 38) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjeno je da su finansijski izvještaji Opštine sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, uz pretpostavku da Opština neće obustaviti poslovanje u doglednoj budućnosti.

6.6. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenoj informaciji, u 2018. godini, protiv Opštine je vođeno 10 sudskih sporova ukupne vrijednosti glavnog duga u iznosu od 454.595 KM (za jedan spor nije prezentovana vrijednost). Opština je vodila 9 sudskih sporova protiv trećih lica ukupne vrijednosti glavnog duga u iznosu od 403.576 KM (bez sudskih troškova i zatezних kamata).

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjena je Procjena ishoda sudskih sporova za narednu godinu u kojima je Opština u svojstvu tužene strane.

6.7. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz Konsolidovani finansijski izvještaj Opštine sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne opšte podatke o Opštini, propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama. Međutim, Napomene ne sadrže potpuna obrazloženja u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda, jer nisu objelodanjene neophodne dodatne informacije o strukturi: poreskih i neporeskih prihoda, rashoda obračunskog karaktera, izdataka za nefinansijsku imovinu, vanbilansne evidencije i bilansa novčanih tokova.

Za svaku klasu nekretnina i opreme priznatih u finansijskim izvještajima, nisu objelodanjene informacije o bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj ispravci vrijednosti, kao i korisnom vijeku upotrebe ili stopama amortizacije u skladu sa zahtjevima MRS-JS 17 Nekretnine, postrojenja i oprema, paragraf 88 (tačka 6.3.1.3 izvještaja).

Preporučuje se Načelniku opštine da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje u potpunosti objelodanjuju sve neophodne informacije u skladu sa članom 46. Pravilnika o finansijskom izvještavanju budžetskih korisnika i zahtjevima MRS-JS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih standarda.

Revizijski tim

Dragan Milošević, s.r.

Milijana Stojaković Obradović, s.r.